

UTSJOKI 46 KARIGASNIEMI TULLI

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI HAUTAUS-
MAA

UTSJOKI 113 KARIGASNIEMI KANSA-
KOULU

Koekaiivaukset 22.8. - 6.9. 1995⁴

Minna Hautio

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	1
UTSJOKI 46 KARIGASNIEMI TULLI	3
Yleistä	4
Havainnot	5
Päätelmät	6
UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI HAUTAUSMAA	7
Yleistä	8
Havainnot	10
Päätelmät	13
UTSJOKI 113 KARIGASNIEMI KANSAKOULU	14
Yleistä	16
Havainnot	17
Päätelmät	18
DIALUETTELO	19
MV-NEGATIIVILUETTELO	21
~~KARTTALUETTELO~~	~~22~~
YLEISKARTTA KAIVAUSALUEISTA	23
VALOKUVAT	25
KARTAT 46 TULLI	32
47 HAUTAUSMAA	34
113 KANSAKOULU	42

JOHDANTO

Kaivauksen kulku

Tässä raportissa käsiteltävien kolmen asuinpaikan koetutkimukset liittyvät kaikki Lapin tiepiirin tienparannushankkeisiin Karigasniemen kylän kohdalla. Kohteiden 47 (Hautausmaa) ja 113 (Kansakoulu) tutkiminen ja rauhoituksesta vapauttaminen liittyi elo-lokuussa 1994 toteutettavaan maantie 9703:n parannusohjelmaan ja kohteen 46 (Tulli) tutkimus ja vapautus myöhemmin toteutettavaan Karigasniemi - Angeli -tienristeyksen levennys- ja oikaisusuunnitelmaan. Tutkimusta varten on tielaitoksen Lapin tiepiiriltä saatu 64 000 markkaa. Rahoitus kattaa kahden viikon kenttätyöt jälkitöineen kaivausjohtajalle ja piirtäjälle sekä kolme kaivajaa kahdeksi viikoksi.

Koska tielinjausten koetutkimus eteni suunniteltua nopeammin, voitiin tutkimusaluetta laajentaa - tielaitoksen suostumuksella ja maanomistajien luvalla - myös tielaitoksen määrittelemän toimenpidealueen ulkopuolelle. Näin saatiin kaivettua Utsjoen seurakunnan alueella sijainnut, tuhoutumassa ollut liesi (inv. Rankama 1988), sekä pintapoimittua kohteeseen 113 liittyvä, Meäddemvaraja-joen pohjoispuolella sijaitseva laajahko asuinpaikka-alue.

Kaivausten esityöt aloitettiin 19.8. Karigasniemelle saavuttiin 22.8, alueet paalutettiin 23.8. Kaivajat aloittivat 24. - 25.8, ja lopettivat 6.9.1994. Jälkitöitä tehtiin 7.- 16.9. ja 17.- 21.10 1994. Kaivausjohtajana toimi HuK Minna Hautio ja piirtäjänä HuK Tiina Jäkärä. Utsjoen työvoimatoimisto järjesti kaivajiksi Vesa Helanderin, Aira Juntusen ja Simo Hautsalon.

Dokumentointi ja luettelointi

Kohteista piirrettiin yleiskartat käyttäen pohjana Tielaitoksen työkarttaa 1:2000. Liesialueen kaivauksesta piirrettiin tasokartat, samoin piirrettiin profiilit niistä koekuopista, joissa oli jotakin poikkeavaa. Kaikkien kohteiden sisäisessä luetteloinnissa käytettiin samaa periaatetta, jossa ensin luetteloidaan koekuoppalöydöt kuoppakohtaisesti ja tarvittaessa esineryhmittäin ja sen

jälkeen pintapoimintalöydöt samalla tavoin jaoteltuna esine- ja materiaalityyppittäin. Pintalöydöt kiinnitettiin koekuoppakoordinaatistoon ja merkittiin yleiskarttaan alanumeroilla.

Ympäristön muut muinaisjäännökset:

Karigasniemen keskustan tuntumassa sijaitsee kohteiden 46, 47 ja 113 lisäksi ainakin kaksi varmasti kivikautista tai epineoliittista muinaisjäännöstä: Utsjoki 155 Karigasniemi Suorvi ja Utsjoki 153 Karigasniemi Tenorinne.

Suorvin kvartzasuinpaikka sijaitsee vain 300 - 400 m. kohteesta 113 (Kansakoulu) etelään ja 1800 m. kohteesta 47 (Hautausmaa) pohjoisluoteeseen, Inarijokeen laskevan pienen puron pohjoisrannalla. Asuinpaikka sijaitsee korkeuskäyrien 145 - 150 m.m.p.y. välillä.

Tenorinteen kivikautinen tai epineoliittinen asuinpaikka sijaitsee kolmella Inarijoen rantaterassilla (korkeudet 138 - 139, 138 - 140, 144 - 145) vain n. 400 m. eteläkaakkoon kohteesta 47 (Hautausmaa) ja n. 600 m. pohjoisluoteeseen kohteesta 46 (Tulli).

Kohteen 113 (Kansakoulu) tutkimusalueelle jää lisäksi saamelaisasuinpaikka Utsjoki 155 Karigasniemi Polvariniemi 1 (merkitty yleiskarttaan), josta 250 m. luoteeseen sijaitsee peurahautaryhmä Utsjoki 156 Karigasniemi Polvariniemi 2.

Kohteen 46 (Tulli) lähialueelle sijoittuvat seuraavat kohteet:
 Utsjoki 150 Karigasniemi Fiertsakuolbba 1, mahdollinen asunnonpohja n. 350 kaakkoon kohteesta 46 (Tulli).
 Utsjoki 151 Karigasniemi Fiertsakuolbba 2, mahdollinen asuinkuoppa samoin n. 350 kaakkoon kohteesta 46 (Tulli).
 Utsjoki 152 Karigasniemi Fiertsakuolbba 3, ainakin 1, mahdollisesti kaksi peurakuoppaa, n. 600 m. kohteesta 46 (Tulli) kaakkoon.
 (Inventointitiedot: Rankama & Arponen 1989, Utsjoen inventointi)

UTSJOKI 46 KARIGASNIEMI TULLI

Peruskarttalehti: 3911 10 KARIGASNIEMI

Kaivausalue: x = 7702 08 - 16
                          y = 455 20 - 24
                          z = 144 - 146

Kunta: UTSJOKI

Kylä: KARIGASNIEMI

Koekuopitusalue:

Tila: TULLIHALLITUS 14:26

Omistaja: SUOMEN VALTIO

Aikaisemmat tutkimukset: J. Kankaanpää, inventointi 1985
                                  T. Rankama, inventointi 1988

Aikaisemmat löydöt: KM 23077, 24398: 1-3

Vuoden 1994 löydöt: KM 28374: 1-7

Kertomukseen liittyvät MV-negatiivit: 9810⁶5 - 98109

Kertomukseen liittyvät diapositiivit: 30219 - 30222

Kaivauskarttoja: 2 kpl.

YLEISTÄ

Maasto

Tutkittava alue sijaitsee Karigasniemen tullialueella, Karigasniemi - Angeli -tien risteyksestä n. 150 m etelään. Tien halkaisemalta harjulta ovat sekä Jarmo Kankaanpää että Tuija Rankama löytäneet iskoksia. Alkuperäinen hiekkaharju on muodostanut etelään työntyvän niemekkeen, jota Vuobmanjohka -niminen pieni joki rajaa itä- ja eteläpuolelta. Inarijokeen laskevan Vuobmanjohkan suuhun on matkaa n.400 metriä. Maasto on nykyisellään karuhkoa, puolukka-variksenmarjatyypistä, jonkin verran kasvaa myös sammalta. Harjun päällä kulkee tieleikkausta myötäillen polku, joka on kuluttanut maastoa melkoisesti. Leikkauksen reunaosissa oli muutenkin jälkiä eri aikaisista maan liestymisistä ja valumisista, joten alkuperäistä maan pintaa oli toimenpidealueella varsin vähän jäljellä.

Pintapuoliset havainnot

Inventointikertomuksen mukaan em. tien itäpuoliselta polulta oli löytynyt kvartsi-iskoksia (7 kpl, KM 24398:3) noin 40 metrin matkalta, kuitenkin niin, ettei niitä löytynyt enää hiekkaharjun eteläkärjen luota (Rankama 1988). Polulta löytyi edelleen kvartseja, kuitenkin niin, että nyt ne olivat selvästi keskittyneet taskumaiseen notkelmaan lähelle tien itäpuolista rajapyykkiä no. 28. Notkelmaan oli kaivettu pienehkö, n. 10 m halkaisijaltaan oleva hiekkakuoppa, jonka reunalta löytyi myös muutama iskos.

Kaivaustekniikka

Koska tietä levennettäessä tultaisiin rouhimaan lisää harjua tien itäpuolelta, tutkittiin toimenpidealueelle jäävä harjun osa koekuopin. Toimenpidealue oli varsin kapea, paikoitellen vain n. 5 metriä leveä. Leveimmilläänkin se oli vain n. 15 metriä. Koekuopitukset peruslinjan suunnaksi määriteltiin 3,5 astetta neulapohjoisesta itään. Peruspaaluksi valittiin $x=400$, $y=500$. Koekuopat olivat

suuruudeltaan 50 x 50 cm, keskimäärin 20 - 25 cm syviä. Kuopat kaivettiin häiriöttömään pohjahiekkaan asti ja kaivettu maa seullottiin. Kuoppia kaivettiin aluksi 10 metrin välein ja lähellä iskosten löytöaluetta tiheämmin, viiden, jopa kahden metrin välein. Iskosten löytöpaikat määriteltiin koordinaatiston avulla. Koekuoppien ja pintalöytöjen korkeudet m.m.p.y. määriteltiin Tielaitoksen korkeuspisteestä n:o 8807 (korkeus 151,880 m.m.p.y.), joka sijaitsee aivan Karigasniemi - Angeli -tien risteyksessä, tien länsipuolella. Kyseisestä pisteestä siirrettiin uusi korkeuskiintopiste koekuopitettavalle harjulle. Tämän korkeuskiintopisteen korkeudeksi tuli 144,61 m.m.p.y.

HAVAINNOT

Kaikkien koekuoppien rakenne noudatteli periaatteessa samaa kerrosjärjestystä, vaihtelevin kerrospaksuuksin. Päällimmäisenä oli sammaleinen turve tai karike, sen alla huuhtoutunut harmaa hiekka, rikastunut ruskea hiekka ja muuttumaton pohjahiekka. Joissakin tapauksissa karike ja sen mukana pinnimmainen hiekka puuttui kokonaan. Toisinaan rikastuneen maan kerroksessa näkyi huuhtoutuneen maan kiila jonka keskellä oli maatuneen juuren jäännökset. Pintahiekka oli hyvin hienojakoista, hiesumaista. Alemmissä kerroksissa raekoko oli suurempi.

Koekuopista vain kahdesta tuli löytöjä:

Kuopasta 420/490 tuli kaksi pientä kvartsinsirua ja kuopasta 425/480 tuli iskos. Mitään merkkejä likamaasta ei tullut kummastakaan. Molemmat koekuopat sijaitsivat kuitenkin iskosten löytöalueen välittömässä tuntumassa. Koekuoppaverkosta tihennettiin kahteen metriin koekuopan 425/480 tuntumassa. Näistä koekuopista ei kuitenkaan tullut iskoksia, eikä likamaata. Asuinpaikkaan viitettäviä likamaajälkiä ei löydetty myöskään tieleikkauksesta eikä pienen kotitarvehiekkakuopan seinämistä, vaikka viimeksimainitusta tulikin iskoksia.

Aivan tieleikkauksen reunassa sijaitsevasta koekuopasta 440/485 tuli huuhtoutumis- ja rikastumiskerrosten välistä esiin n. 2 - 5 cm:n paksuinen punaruskea likamaakerros. Likamaata oli vain kuopan länsireunalla. Kuoppaa laajennettiin aina hiekkatörmän reunalle

saakka. Tieleikkauksessa likamaata ei näkynyt. Likamaa oli suuruudeltaan n. 70 x 60 cm, eikä siihen liittynyt muita rakenteita eikä löytöjä.

PÄÄTELMÄT

Tutkitulla alueella ainoiksi merkeiksi esihistoriallisesta toiminnasta alueella jäivät kvartsi-iskokset. Mahdollista on, että tuulieroosio ja maanpinnan mekaaninen kulutus sekä paikalliset sortumat ovat hävittäneen heikot asuinpaikan jäljet, mikäli niitä on ollut. Kauempana tieleikkauksen reunasta pintakasvillisuus on estänyt eroosiota, joten mahdollisesti tuhoutumatonta asuinpaikan osaa voi olla jäljellä koekuopitusalueelta itään, lähinnä linjalla $x = 420 - 430$ ja $y = 490$ ->.

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI HAUTAUSMAA

Peruskarttalehti: 3911 10 KARIGASNIEMI

Tutkimusalue: x = 7703 16 - 34
                      y = 454 50 - 64
                      z = 152 - 158

Kunta: UTSJOKI
Kylä: KARIGASNIEMI

Kaivaus- ja koekuopitusalue:

Tila: UTSJOEN SEURAKUNNAN HAUTAUSMAA
Omistaja: UTSJOEN SEURAKUNTA
            99980 UTSJOKI

Koekuopitus- ja pintapoiminta-alueet:

Tila: METSÄHALLITUS
Omistaja: SUOMEN VALTIO

Tila: MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON UTSJOEN OSASTO (halt.)
Omistaja: SUOMEN VALTIO

Tila: INARIN - UTSJOEN KANSANTERVEYSTYÖN KUNTAINLIITTO (halt.)
Omistaja: SUOMEN VALTIO

Aikaisemmat tutkimukset: J. Kankaanpää, inventointi 1985
                          T. Rankama, inventointi 1988

Aikaisemmat löydöt: KM 23078, 24399

Vuoden 1994 löydöt: KM 28375: 1-8

Kertomukseen liittyvät MV-negatiivit: 98080 - 98105
Kertomukseen liittyvät diapositiivit: 30223 - 30246
Kaivauskarttoja: 9 kpl.

YLEISTÄ

Maasto

Karigasniemen hautausmaa sijaitsee pitkänomaisella hiekkaharjanteella. Harjannetta rajaa pohjoisessa Torvekuoihkaja-niminen pieni joki, joka laskee Inarijokeen n. 150 m lännempänä. Hautausmaalta on matkaa Karigasniemen keskusta noin kilometri. Nykyisen Karigasniemi - Utsjoki tien kohdalla ja siitä länteen maasto tasenee terassiksi, jonka leveys vaihtelee 60 - 100 metrin välillä. Hiekkaharjanteen päällä maasto on kuivaa, jäkäläpohjaista harvaa mäntykangasta. Alempana terassilla aluskasvillisuutena on rahkasammal.

Pintapuoliset havainnot

Sekä Jarmo Kankaanpää (1985) että Tuija Rankama (1988) ovat löytäneet harjanteella ja hautausmaalla risteileviltä poluilta useita kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta, joita ei kuitenkaan ollut kerätty talteen. Nyt näitä samoja löydöksiä ei kuitenkaan enää löydetty karttaan merkityiltä kohdilta. Hautausmaan takaa kiertävältä polulta löytyi kuitenkin kahdesta kohtaa iskoksia (ks. yleiskartta). Samoin löytyi iskoksia ja palanutta luuta maaston kulumakohdista Utsjoki - Karigasniemi -tien länsipuolella. Palaneen luun löytökohdan lähellä oli kasa palaneita kiviä osin maan pinnalla, osin aivan pinnan alla. Maa näytti juuri siinä kohtaa kaivetulta, joten kivien luonne jäi epäselväksi. Löydöt tulivat läheltä terassin reunaa, matkaa Torvekuoihkajaan oli n. 80-100 m.

Rankama oli myös havainnut liesikiveyksen hautausmaalta rukoushuoneelle vievällä polulla, n. 15 metrin päässä hautausmaan eteläportista. Lieden lähettyviltä hän on poiminut talteen kaksi kvartsi-iskosta (KM 24399:3) ja mahdollisen kvartsikaapimen (KM 24399:2). Nytkin liesi oli helposti havaittavissa hiekkaisella polulla. Suuri osa kivistä oli paljastunut maaston kuluessa ja joitakin oli aivan irrallaan polulla. Iskoksia ei havaittu.

Kaivaustekniikka

Koekuoppia kaivettiin aluksi 10 m:n välein pitkin tielinjauksen toimenpidealuetta Torvekuoihkajan ylittävältä sillalta hautausmaan ohi etelään, siihen kohtaan saakka, jossa ylempänä rinteellä sijaitsi Rankaman löytämä liesikiveys. Koska toimenpidealue oli melko kapea ja siitäkkin oli suuren osan tuhonnut maantieoja, sijoitettiin koekuopparivistö siten, että se oli mahdollisimman kaukana tiestä. Koekuoppaverkostoa paalutettaessa oli kyseinen maaston kohta vielä raivaamaton ja vaikeakulkuinen. Tästä syystä verkoston peruslinja täytyi vetää siihen kohtaan, jossa näkyvyys oli hyvä, käytännössä pitkin tien viertä. Peruslinjan suunnaksi määriteltiin 20 astetta neulapohjoisesta länteen. Peruskoordinaatiksi tuli $x = 300$, $y = 400$. Tältä peruslinjalta määriteltiin koekuoppien paikat mahdollisimman läheltä toimenpidealueen äärirajoja. Koekuoppien koko oli 50×50 , syvyys vaihteli 25 - 40 cm:n välillä, riippuen siitä, miten syvällä kussakin kuopassa sijaitsi koskematon pohjahiekka. Kuopista kaivettu maa seulottiin.

Myöhemmässä vaiheessa tehtiin Kankaanpään ja Rankaman mainitsemaalle, tien itäpuoliselle iskosten ja palaneen luun löytöalueelle kaksi peruslinjasta 90 asteen kulmassa olevaa koekuoppajonoa 10 m:n välein linjoille $x = 390$ ja $x = 340$.

Koekuoppia tehtiin myös tien länsipuolelle siten, että ensin kuopitettiin 10 m:n välein pitkä linja kohtisuoraan peruslinjan kohdasta $x = 430$, jonka jälkeen tältä uudelta länsi-itä -suuntaiselta linjalta mitattiin tiheävälinen sarja koekuoppia niille alueille, joilta oli irtolöytöjä. Osa koekuopista kaivettiin suoraan irtolöytöjen kohdalle ja kiinnitettiin myöhemmin koordinaatistoon. Koekuopat vaaittiin Tielaitoksen tietyömaata varten mittaamasta, N60-järjestelmään kiinnitetystä korkeuspisteestä no. 8815, jonka korkeus on 154,375 m.m.p.y. Korkeuspiste on merkitty maahan punaisella putkella ja se sijaitsee aivan tulevan kevyenliikenteen väylän tuntumassa, n. 30 m. hautausmaan aidan luoteiskulmasta pohjoiseen.

Koska hautausmaalta rukoushuoneelle johtavalla polulla oleva liesikiveys oli hajoamaisillaan maaston jatkuvan kulutuksen vuoksi, päätettiin lieden kohtaan tehdä pienimuotoinen tasokaivaus. Utsjoen seurakunnan toivomuksesta kaivaus tehtiin mahdollisimman vä-

hän maastoa ja puustoa turmellen, joten keskityttiin pelastamaan ainoastaan polulla oleva liesikiveys. Kohtaan paalutettiin koekuoppakoordinaatistoon kiinnitetty 2,5 x 2,0 m:n laajuinen kaivausalue, jota laajennettiin myöhemmin itään vielä 0,5 m, koska kävi ilmeiseksi, että liesikiveys kaikesta huolimatta jatkui polun itäpuolella kasvavien kahden männyn alle. Aluetta laajennettiin itään niin pitkälle, kuin se mäntyjä kaatamatta oli mahdollista.

Liesi kaivettiin 5 cm:n tasoissa, kuitenkin niin, että ensimmäinen taso (taso 0) dokumentoitiin vain puhdistamalla jo paljastuneet kivet esiin. Vasta seuraava kerros (1. kerros) varsinaisesti kaivettiin. Ensimmäisen kerroksen jälkeistä tasoa nimitettiin tasoksi 1, seuraavaksi tulivat 2. kerros ja taso 2. Kolmatta kerrosta ei enää kaivettu, sillä kivet loppuivat jo toisen tason jälkeen. Vähäiset värjäytymät kaivettiin kuopalle ja pohjaluvut merkittiin tason 2 karttaan.

Lieden ympäristöön kaivettiin koekuoppia 5:n metrin välein, lähelle liettä tiheämminkin, 2 - 3 m:n välein. Kaivausalue ja ympäristön koekuopat vaaittiin ylös harjanteelle, lähellä kaivausaluetta sijaitsevaan kantoon, siirretystä korkeuspisteestä käsin. Kyseisen korkeuspisteen korkeudeksi Tielaitoksen korkeuskiintopisteeseen no. 8815 nähden määriteltiin +464 cm, eli 159,015 m.m.p.y.

HAVAINNOT

Tasokaivaus

Maasto jyrkkenee huomattavasti heti liedestä länteen. Itäpuolella, polun välittömässä läheisyydessä, maasto jatkuu - luultavasti männystä johtuen - tasaisena, jopa hieman kohoten. Heti mäntyjen takana maasto kuitenkin nopeasti madaltuu ja tasenee, kohotakseen taas idempänä pysyvästi. Liedestä etelään, rukoushuoneelle päin, maasto puolestaan laskeutuu selkeästi. Liesi sijaitsee siis pienen töyrään päällä, aivan hautausmaan harjanteen eteläpäässä.

Esiin puhdistettu liesikiveys koostui tummista, särmikkäistä palaneen kiven kappaleista, joista suurimmat olivat halkaisijaltaan n, 15 cm, pienimmät olivat aivan pientä silppua. Varsinaista yhtenäistä noki- tai likamaa-aluetta ei tavattu, mutta yksittäisiä hiilenmuruja tavattiin lieden länsiosassa. Palanutta maata esiin-

tyi jonkin verran kivien seassa lieden länsilaidalla. Muilta osiltaan lieden hiekka oli normaalia vaaleanruskeaa rikastunutta hiekkaa. Siellä täällä näkyi pieniä laikkuja huuhtoutunutta vaaleaa hiekkaa.

Muodoltaan liesi vaikutti aluksi varsin neliömäiseltä, tosin eteläpuoli oli melko harvakivinen. Lieden reuna tuli selvänä esiin kaivausalueen länsiosassa, mutta itäosassa liesikiveys jatkui polun ulkopuolelle, kahden melko suuren männyn juuriston alle. Mahdollisesti kyseessä on useamman lieden rivi tai yksi suuri, suorakaiteen muotoinen liesi.

Ensimmäisessä tasossa liesikiveys ei ollut olennaisesti muuttanut muotoaan, se oli vain hieman pienentynyt. Selkeää noki- tai likamaata ei edelleenkään esiintynyt, mutta nyt hiilenpaloja oli enemmän. Hiiliä poimittiin talteen.

Toisessa tasossa liesikiveys oli harventunut. Hiiltä tuli edelleen lieden pohjoisosasta. Keskellä liettä oli punertavan rikastuneen hiekan alue, joka ei kuitenkaan ollut voimakkaasti palaneen näköinen. Liedestä ei tullut löytöjä.

Koekuopat

Tielaitoksen toimenpidealue ja hautausmaan pohjoispuolinen harju:

Koekuoppien maannosprofiili oli mäntykankaalle tyypillinen: Ylinnä oli karike tai sammal, sen alla harmaa huuhtoutumiskerros, jonka alla edelleen ruskea rikastumiskerros. Siellä täällä rikastumiskerroksessa tavattiin myös rautaoksidisaostumia. Toisinaan rikastumiskerroksessa näkyi harmaan huuhtoutuneen hiekan muodostamia häiriöitä, jotka kuitenkin useimmiten selittyivät juurilla. Kahdessa koekuopassa (340/407,5 ja 340/417,5) havaittiin jälkiä hiekkaisestä täytemaasta.

Koekuopan 420/407,5 etelä- ja itäprofiilissa näkyi huuhtoutumiskerrosken alla punaista palanutta hiekkaa sekä hiilenpaloja. Tätä koekuoppaa laajennettiin metrin verran etelään sekä puoli metriä itään ja länteen. Aluksi kuorittiin vain pintaturve ja huuhtoutu-

miskerros pois. Tasossa havaittiin epämääräisen pyöreähkö palaneen maan laikku (halk. n. 35 cm) sekä mutkitteleva palaneen maan raita, jota reunusti harmaa huuhtoutunut maa koko matkalta. Lisäksi raidassa oli hiilenpaloja ja humuksen ruskeaksi värjäämää hiekkaa. Kyseessä oli mitä ilmeisemmin paikalleen palanut puun juurakko. Mitään löytöjä tai ihmisen toimintaan viittaavaa ei havaittu.

Tien länsipuolen irtolöytöalue:

Utsjoki - Karigasniemi -tien länsipuolisen alueen koekuopat olivat myös lähes kaikki löydöttömiä. Koekuopista 420/357,5 ja 422/375,75 tuli harvakseltaan pieniä palaneen kiven kappaleita, muttei mitään selviä värjäymiä tai rakenteita. Koekuopasta 430/367,5 tuli huuhtoutumiskerroksen alapuolelta esiin kolme noin nyrkin kokoista palanutta kiveä. Kivien ympärillä oli palanutta maata, kuitenkin ei hiiliä. Koekuopasta saatiin talteen suurehko kappale kvartssia, jota on toiselta sivulta lohkottu, sekä kvartsi-iskos. Luultavasti kyseessä on liesikiveys. Kiveystä ei kuitenkaan ryhdytty kaivamaan esiin.

Lieden lähialue:

Kahdesta koekuopasta (240/444,5 ja 242/444,5), jotka sijaitsivat lieden välittömässä läheisyydessä, vain metrin verran. kaivausalueesta itään, tuli keskikokoisia palaneita kiviä. Kiviä ei kuitenkaan ollut paljon; molemmista kuopista niitä tuli yhteensä kolme. Koekuopat sijaitsivat vielä osittain samalla nyppylällä kuin liesi, mutta niiden itäpuolella maasto laskeutuu selvästi. Kivien vähyyden ja maaston muodon perusteella voi olettaa, että kivet ovat liesirakennelman itäisin osa.

Kiviä tuli myös huomattavasti kauempaa, koekuopasta 250/452,5. Nämä kivet olivat kooltaan n. 20 x 20 cm - 7 x 7 cm, eivätkä vaikuttaneet palaneilta. Kuitenkin ne sijaitsivat melko syvällä (n. 20 - 30 cm) rikastuneessa hiekassa. Niiden funktio jäi epäselväksi.

Läheltä liettä, koekuopasta 244/444,5, tuli huuhtoutumiskerroksen alapuolelta epämääräisiä likaisen maan laikkuja. Löytöjä ei kui-

tenkaan saatu.

PÄÄTELMÄT

Torvekuoikhaja-joen etelärannalla, Karigasniemen hautausmaan kohdalla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, jonka laajuus on ainakin n. 220 x 150 m. Vähäisten löytöjen perusteella ei asuinpaikkaa pystytä ajoittamaan tarkemmin kuin liittämällä se kivikauteen. Alueella on ainakin yksi, todennäköisesti kaksi liettä. Havaitut liedet sijaitsevat eri terasseilla, joiden välinen korkeusero on n. 5 metriä. Välialueelta ei ole lainkaan löytöjä. Se kysymys, onko kyseessä kaksi eri käyttöperiodia vai saman asutuksen kaksi eri aktiviteettialuetta liesineen, jää vielä vastausta vaille.

UTSJOKI 113 KARIGASNIEMI KANSAKOULU
YLEISTÄ

Peruskarttalehti: 3911 10 KARIGASNIEMI

Kaivausalue: x = 7705 26 - 64
                          y = 453 98 - 454 15
                          z = 148 - 152

Kunta: UTSJOKI
Kylä: KARIGASNIEMI

Koekuopitusalue:

Tila: KARIGAS 46:2 (TIELAITOKSEN LUNASTAMA OSUUS)
Omistaja: UTSJOEN KUNTA
                  9980 UTSJOKI

Tila: SEILOSENMÄKI 46:19 (TIELAITOKSEN LUNASTAMA OSUUS)
Omistaja: REINO SEILONEN
                  99950 KARIGASNIEMI

Pintapöiminta-alue:

Tila: POLVARIKANGAS I 9:14
Omistaja: SAIJETS ANTTI ja ELLI
                  POLVARIKANGAS
                  99950 KARIGASNIEMI

Tila: POLVARIKANGAS II 9:15
Omistaja: RASMUS JOOSEF ANTTI
                  POLVARIKANGAS
                  99950 KARIGASNIEMI

Tila: POLVARIKANGAS III 9:16
Omistaja: RASMUS JOOSEF ANTTI
                  POLVARIKANGAS
                  99950 KARIGASNIEMI

Tila: HAISOJÄRVI 9:17
Omistaja: RASMUS JOUNI IIVARIN PERIKUNTA

(RASMUS JOOSEF ANTTI)
POLVARIKANGAS
99950 KARIGASNIEMI

Tila: DEACALANJARGA 9:5
Omistaja: POHJANRINNE BIRIT
99950 KARIGASNIEMI

Tila: MÄTIOJA 8:26
Omistaja: PALTTO ORVOKKI
99950 KARIGASNIEMI

Aikaisemmat tutkimukset: C. Carpelan, kaivaus 1993 (kansat. tsto).
J. Kankaanpää, inventointi 1985
T. Rankama, inventointi 1988

Aikaisemmat löydöt: SGR 5587:10, KM 24404, 24811: 1-3

Vuoden 1994 löydöt: KM 28376: 1 - 33

Kertomukseen liittyvät MV-negatiivit: 98074 - 98079

Kertomukseen liittyvät diapositiivit: 3024~~6~~⁷ - 30253

Kaivauskarttoja: 2 kpl.

YLEISTÄ

Maasto

Karigasniemen kansakoulun muinaisjäännösalue sijaitsee Utsjoki - Karigasniemi -tien itäpuolella, n. 3 km. Karigasniemen keskustasta pohjoiseen. Matkaa länempänä virtaavaan Inarijokeen on n. kilometri. Pääosin muinaisjäännösalue sijaitsee Ivalojokeen virtaavan pienen Meäddemvaraja-joen pohjoispuolisella loivalla hiekkakan-kaalla, jonka korkeus m.m.p.y. on n. 149 - 152. Joitakin löytöjä sekä kuoppaliesi sijaitsevat tosin joen etelärannalla.

Karigasniemen koulun ympäristössä on alueelle tyypillistä kuivaa kangasmetsää, jonka pääkasvillisuutena ovat erilaiset varvut (musetikka, puolukka) sekä jäkälä. Meäddemvarajan pohjoispuolisella koekuopitusalueella aluskasvillisuutena oli myös rahkasammalta.

Aikaisemmat tutkimukset

Tuija Rankama on inventoinut v. 1988 alueelta irtolöytöinä kvartsi-iskoksia, -ytimen ja -kaapimen (KM 24404:1 - 3). Christian Carpelan on v. 1963 kaivanut koulun tontilta, Meäddemvarajan etelärannalta kuoppalieden, jonka ajoitus on kuitenkin epävarma (kaivauskertomus MV:n kansatieteen osastolla).

Kaivaustekniikka:

Koekuopitusalue ulottui koulurakennuksen eteläpäästä Meäddemvaraja-joen pohjoispuolelle, aina tontin 9:14 Polvarikangas I eteläräjälle saakka. Tielaitoksen toiminpidealueelle jäävä, n. 20 m:n levyinen kaistale koekuopitettiin 10 m:n välein. Meäddemvarajan pohjoispuolella alue oli hieman leveämpi, joten koekuopituslinjoja tehtiin kaksi. Peruslinja vedettiin lähelle tien reunaa, jossa näkyvyys oli paras. Peruslinjan suunnaksi määriteltiin 12,5 astetta neulapohjoisesta länteen. Peruspaalun koordinaatit ovat $x=100$, $y=200$. Alueen metsä oli juuri kaadettu ja maassa lojui paljon puunrunkoja. Tästä syystä koekuoppia ei kaikkialla voitu kaivaa systemaattisesti. Koekuopitusalue oli lisäksi varsin suurelta osin tuhoutunut aiemmassa maankäytössä. Maantieoja lohkaisi n. 3 - 4:n

metriä alueesta, samoin Meäddemvarajan törmät olivat liestyneet ja valuneet erityisesti pohjoisrannalla. Koulun alueella maastoa oli tuhonnut jo n. 20 vuotta sitten aiemmin tehty viemärikaivant 50 x 50 cm:n suuruiset koekuopat kaivettiin puhtaaseen maahan saakka, käytännössä tämä tarkoitti n. 30 - 40 cm:n syvyyteen. Kaivettu maa seulottiin. Maannos oli tyypillinen kuivalle kangasmet-sälle, eli ensin oli ohut karike- tai sammalkerros, sen alla ohuehko huuhtoutumiskerros, jonka alla edelleen vaaleanruskea rikastumiskerros. Usein näkyi myös tummemmanruskeita rautaoksidisaostumia.

Meäddemvaraja-joen eteläpuolelta ja Karigasniemi - Utsjoki -tien länsipuolelta rajaamalla loivalla hiekkaharjulla risteileviltä poluilta oli kasvillisuus monin paikoin kulunut kokonaan pois ja paljastanut iskoksia. Samoin sortuneessa joentörmässä sekä joen ylittävän ajouran leikkauksessa havaittiin iskoksia ja kaapimia. Näiden löytöjen perusteella pintapoimittiin Meäddemvarajan molemmat rannat Karigasniemi - Utsjoki -tien molemmin puolin. Löydöt mitattiin ja merkittiin yleiskartalle

HAVAINNOT

Koekuopitusalue

Koekuopissa ei havaittu mitään poikkeuksellista, myöskään löytöjä ei tullut. Joissakin koulun tontille kaivetuissa kuopissa näkyi n. 10 - 20 cm:n vahvuinen hiekkainen täytemaakerros.

Pintapoiminta-alue

Hiekkakankaalta ja joentörmästä sekä joen ylittävän ajouran leikkauksesta löytyi yhteensä 4 kvartsikaavinta, kolme kvartsiydintä sekä 42 kvartsi-iskosta. Kvartsiitti-iskoksia tuli 3 kpl. Aivan löytöalueen pohjoisimmasta päästä tuli lisäksi palaneen luun keskittymä. Joitakin palaneiden kivien rykelmiä merkittiin myös karttaan. (Toisaalta perimätiedon mukaan kyseisellä alueella on joskus ollut rakennus, joka on tuhoutunut palamalla, joten kivet ovat voineet palaa siinä yhteydessä.)

Meäddemvarajan koulunpuoleiselta rannalta ei tullut löytöjä. Karigasniemi - Utsjoki -tien länsipuolisilta tienpenkoilta löydettiin ainoastaan yksi iskos, kauempana tiestä, joen törmästä ei yhtään.

PÄÄTELMÄT

Pääosin Meäddemvaraja-joen pohjoispuolella, mutta osin myös sen eteläpuolella sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, jonka laajuus on n.380 x 140 m. Asuinpaikka rajoittuu lähes kokonaan loivalle hiekkakumpareelle Karigasniemi - Utsjoki -tien länsipuolelle, korkeuskäyrän 148 m.mp.y. yläpuolelle. Osa asuinpaikan todennäköisestä reuna-alueesta on mahdollisesti tuhoutunut Polvarikangas I ja II -taloja rakennettaessa. Muutenkin alue on vaarassa tuhoutua maaston voimakkaan kulutuksen (kävely-, polkupyörä- ja mopoliikenne) takia.

Helsingissä, 21. lokakuuta, 1994

Minna Hautio

DIALUETTELO

kuvat: Minna Hautio

Utsjoki 46 Karigasniemi Tulli

- 30219 Yleiskuva alueesta. Kuva otettu harjun korkeimmalta kohdalta. Löydölliset koekuopat sijoittuvat noin kuvan keskivaiheille. Karigasniemi Angeli -tie kulkee kuvan vasemmassa laidassa. SE -> NW
- 30220 Näkymä Karigasniemi - Angeli -tieltä ylös harjulle. Iskosten löytökohta on kaivajan kohdalla. W -> E
- 30221 Koekuoppa 440/485. Epämääräinen likaraita huuhtoutumiskerroksen alapuolella sekä (juuren aiheuttama) huuhtoutuneen hiekan ja hiiltyneen maan juova. E -> W
- 30222 Koekuoppa 425/490. Kuopasta yksi iskos. W -> E

Utsjoki 47 Karigasniemi Hautausmaa

- 30223 Yleiskuva koekuopitusalueesta. Hautausmaan portti kuvassa äärimmäisenä oikealla. S -> N
- 30224 Aira Juntunen puhdistaa polulla olevaa liesikiveystä tasoon 0. NE -> SW
- 30225 Liesi esiinpuhdistettuna. Taso 0. SE -> NW
- 30226 Liesi esiinpuhdistettuna. Taso 0. N -> S
- 30227- Koekuoppa 420/407,5. N -> S
30228
- 30229 Koekuoppa 340/417,5. Huom. sekoittunut järjestys. S->N
- 30230 Liesi tasossa 1. SSE -> NNW
- 30231 Yleiskuva hautausmaan pohjoispuoliselle harjulle. Karigasniemi - Utsjoki -tie kulkee kuvan keskellä. Silta näkyy äärimmäisenä vasemmalla. WNW -> ESE
- 30232 Työkuva Mannerheimin lastensuojeluliiton toimiston tontilta. Koekuoppia kaivetaan. NW ->SE
- 30233 Koekuoppa 422/357,75. E ->W
- 30234 Koekuoppa 423/348. W -> E
- 30235 Koekuoppa 430/347,5. Lounaisprofiilissa näkyy palaneita kiviä. NE -> SW
- 30236 Liesialueen laajennus polun itäpuolelle. W -> E
- 30237 Polulla oleva lieden osa. Taso 2. NE -> SW
- 30238 Työkuva koekuoppien kaivamisesta liesialueen lähistöllä. Liesi sijaitsee nyppylällä, piirtäjän kohdalla. E -> W.
- 30239 Yleiskuva polulta hautausmaalle päin. Liesi sijaitsee piirtäjän kohdalla, noin kuvan keskellä. SSE -> NNW

- 30240 Koekuoppa 240/444,5, palanut kivi tasossa. E -> W
- 30241 Koekuoppa 240/447,5. S -> N
- 30242 Koekuoppa 242/444,5. Männynjuurien välistä pilkottaa palaneita kiviä. E -> W
- 30243 Laajennettu koekuoppa 420/407,5. W -> E
- 30244 Koekuoppa 250/452,5. Kiviä tasossa. E -> W
- 30245 Koekuoppa 244/444,5. Likamaata profiilissa. W -> E
- 30246 Yleiskuva peittämisen jälkeen. Kaivausalue kuvan keskellä polulla, vasemmalla näkyvien mäntyjen ja poronkallon kohdalla. N -> S

Utsjoki 113 Karigasniemi Kansakoulu

- 30247 Yleiskuva alueesta. Koulurakennus kuvan oikeassa laidassa. Koekuopitusalue alkaa koulun kohdalla ja jatkuu tien oikeaa puolta sillan yli pohjoiseen. SW -> NE
- 30248 Koekuoppa 240/205. S -> N
- 30249 Koekuoppa 250/205. S -> N
- 30250 Utsjoki 155 Karigasniemi Polvarinniemi 1. Kodansija, halkaisija n. 4 m. SE -> NW
- 30251 Yleiskuva alueesta. Koekuopitusalue tien vasemmalla puolella, pintapoiminta-alue jää vasemmalle. NNW -> SSE
- 30252 Iskoksia in situ polulla, Meäddemvarajan pohjoisrannalla olevalla kumpareella, n. 50 m. N joesta ja n. 120 m. E tiestä. S -> N
- 30253 Iskoksia ja kaksi kaavinta in situ Meäddemvarajan pohjoisrannan sortuneessa penkassa. S -> N

MV-NEGATIIVILUETTELO kuvat: M. Hautio

Utsjoki 113 Karigasniemi Kansakoulu

- 98074 Koekuoppa 125/205. S -> N
- 98075 Yleiskuva alueesta. Koulurakennus kuvan oikeassa laidassa. Koekuopitusalue alkaa koulun kohdalla ja jatkuu tien oikeaa puolta sillan yli pohjoiseen. SW -> NE
- 98076 Utsjoki 155 Karigasniemi Polvarinniemi 1. Kodansija, halkaisija n. 4 m. SE -> NW
- 98077 Koekuoppa 250/205, huomaa polun aiheuttama jälki profiilissa. S -> N
- 98078 Yleiskuva alueesta. Koekuopitusalue tien vasemmalla puolella, pintapoiminta-alue jää vasemmalle. NNW -> SSE
- 98079 Iskoksia ja kaapimia in situ Meäddemvaraja-joen pohjoistörmässä. S -> N

Utsjoki 47 Karigasniemi Hautausmaa

- 98080 Vesa Helander kaivaa koekuoppaa Tielaitoksen toimenpidealueella. NE ->SW
- 98081 Aira Juntunen puhdistaa polulla olevaa liettä tasoon 0. NE -> SW
- 98082 Yleiskuva alueesta. Hautausmaan portti kuvassa äärimmäisenä oikealla. S -> N
- 98083 Liesi esiinpuhdistettuna. Taso 0. SE -> NW
- 98084 Liesi esiinpuhdistettuna. Taso 0. N -> S
- 98085 Rautainen kirves, jonka "parta" katkennut. Omistaja Samuli Hirsikangas, 99950 Utsjoki. Löytynyt vanhan talon perustuksista.
- 98086 Koekuoppa 420/407,5. N -> S
- 98087 Koekuoppa 340/417,5. Huom. Sekoittunut järjestys. S->N
- 98088 Liesi tasossa 1. SSE -> NNW
- 98089 Yleiskuva hautausmaan pohjoispuoliselle harjulle. Karigasniemi - Utsjoki -tie kulkee kuvan keskellä. Silta näkyy äärimmäisenä vasemmalla. WNW -> ESE
- 98090 Työkuva Mannerheimin lastensuojeluliiton toimiston tontilta. Koekuoppia kaivetaan. NW ->SE
- 98091- Koekuoppa 430/347,5, jossa lounaisprofiilissa näkyy
98092 huuhtoutumiskerroksen alapuolella rivi keskisuuria (halk. 15-20 cm) palaneita kiviä. NE -> SE
- 98093 Koekuoppa 423/348, jossa näkyy huuht.kerroksen ala-

pinnalla ohut nokiraita. Nokikerros liittyy tod. näk. pintaturpeeseen. W -> E

- 98094 Koekuoppa 422/357,75. Kuopassa ei näy varsinaista likamaata, mutta rikastumiskerroksessa on häiriöitä. Ei löytöjä, mutta runsaasti pieniä palaneen kiven paloja. E -> W
- 98095 Liesialueen laajennus polulta itään. W -> E
- 98096 Polulla oleva lieden osa 2. tasossa. SSE -> NNW
- 98097 Yleiskuva kohti kaivausaluetta. Tiina Jäkärä piirtää liettä, kaivajat kaivavat koekuoppia. SE ->NW
- 98098 Yleiskuva polulta hautausmaalle päin. Tiina Jäkärä piirtää liettä. ESE -> NNW
- 98099 Koekuoppa 240/444,5, palanut kivi tasossa. E -> W
- 98100 Koekuoppa 242/444,5. Männynjuurien välistä pilkottaa palaneita kiviä. E -> W
- 98101 Koekuoppa 240/447,5. S -> N
- 98102 Laajennettu koekuoppa 420/407,5. W -> E
- 98103 Koekuoppa 250/452,5. Kiviä tasossa. E -> W
- 98104 Koekuoppa 244/444,5. Likamaata profiilissa. W -> E
- 98105 Yleiskuva peittämisen jälkeen. Kaivausalue polulla, vasemmalla näkyvien mäntyjen ja poronkallon kohdalla. N -> S

Utsjoki 46 Karigasniemi Tulli

- 98106 Yleiskuva alueesta. Kuva otettu harjun korkeimmalta kohdalta. Löydölliset koekuopat sijoittuvat noin kuvan keskivaiheille. Karigasniemi Angeli -tie kulkee kuvan vasemmassa laidassa. SE -> NW
- 98107 Näkymä Karigasniemi - Angeli -tieltä ylös harjulle. Iskosten löytökohta on kaivajan kohdalla. W -> E
- 98108 Koekuoppa 440/485. Epämääräinen likaraita huuhtoutumiskerroksen alapuolella sekä (juuren aiheuttama) huuhtoutuneen hiekan ja hiiltyneen maan juova. E -> W
- 98109 Koekuoppa 425/490. Kuopasta yksi iskos. W -> E

KARTTALUETTELO

Utsjoki 46 Karigasniemi Tulli

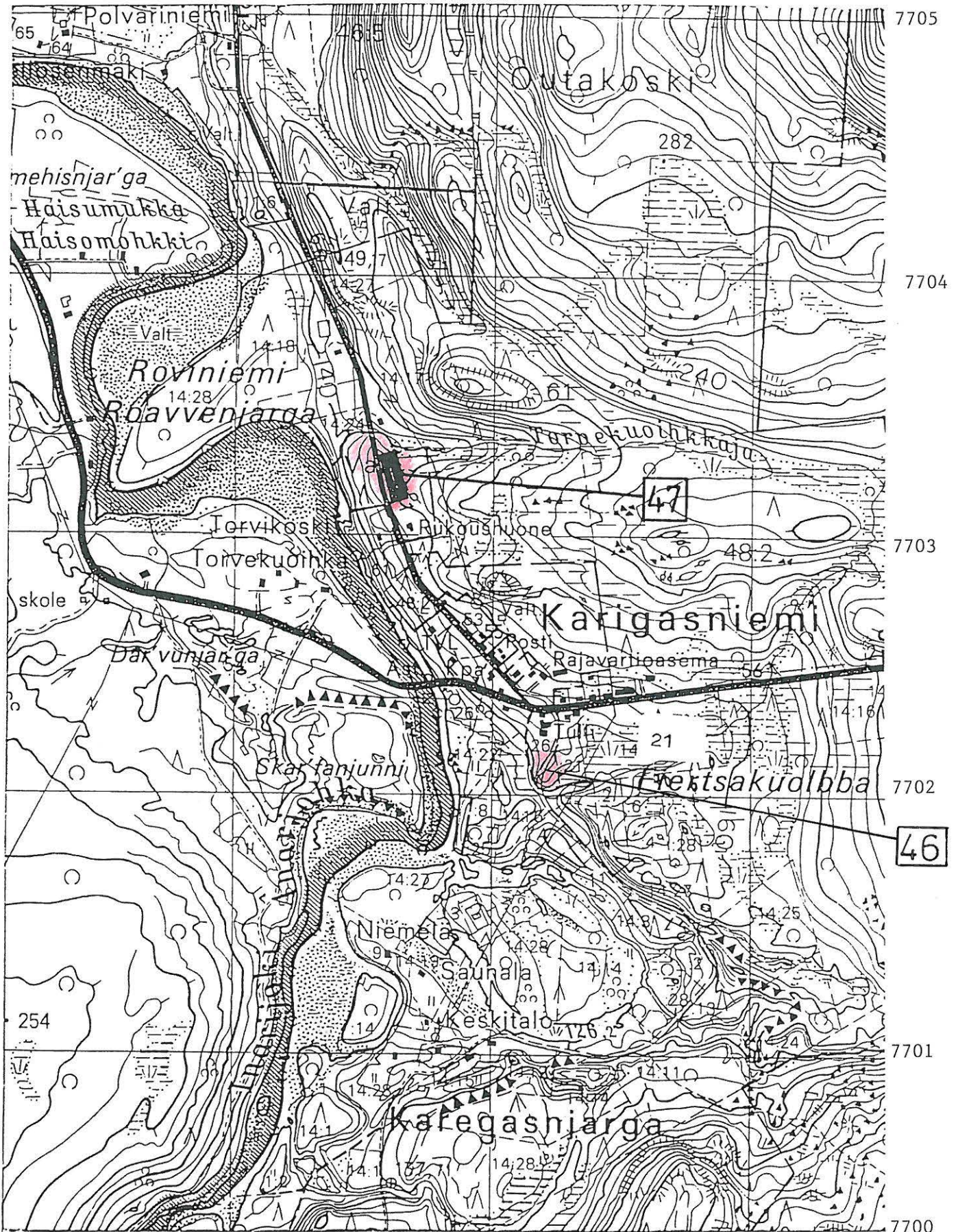
Yleiskartta	mk 1:500	s. 32
Koekuopat 440/485 ja 425/490	mk 1:10	s. 33

Utsjoki 47 Karigasniemi Hautausmaa

Yleiskartta	mk 1:1000	s. 34
Tasokartta liesi taso 0	mk 1:50	s. 35
Tasokartta liesi taso 1	mk 1:50	s. 36
Tasokartta liesi taso 2	mk 1:50	s. 37
Profiilikartta liesi	mk 1:50	s. 38
Koekuoppa 242/444,5 ja 240/447,5	mk 1:10	s. 39
Koekuoppa 420/407,5, 422/357,75 ja 420/357,5	mk 1:10	s. 40
Koekuoppa 430/347,5	mk 1:10	s. 41

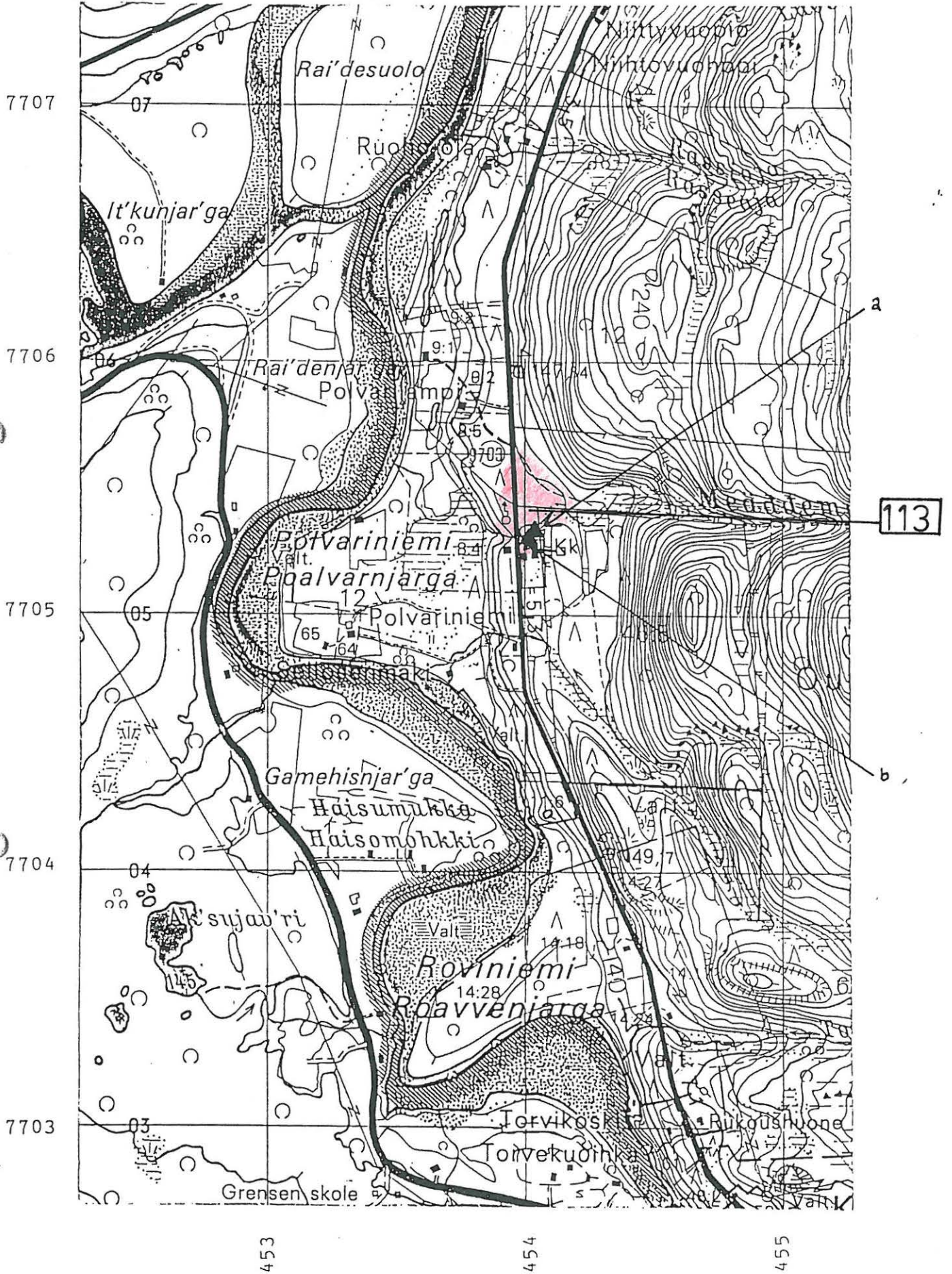
Utsjoki 113 Karigasniemi Kansakoulu

Yleiskartta	mk 1:1000	s. 42
Koekuopat 125/205, 240/207,5 ja 250/207,5	mk 1:10	s. 44

Utsjoki 113 Karigasniemi Kansakoulu (tutk. alue merkitty punaisella)

Ote top. kartasta n:o 3911 10 KARIGASNIEMI

neg. no. 98106

yleiskuva alueesta. Kuva otettu karjun korkeimmalta
 kohdalta. Löydöt keskittyvät koekuoppun noin kuvan kesk.
 kelle. Karigasniemi - Angeli - tie kulkee kuvan
 vasemman laidan. Kuva: M. Hautio SE → NW

neg. no. 98108

Koekuoppa 4401 485. Epämääräinen likaraita
 huuhtoutumiskerroksen alla. Kuva: M. Hautio
 E → W

neg. no 98080

Vesa Helander kaivaa koekuoppaa hautaus-
maan aita näkyy taustalla. Koekuoppitasalle
on kaivajaista oikealle n. 7-8 m. Kuva:
M. Hautio. NE → SW

neg. no 98084

Hautausmaan - Rukouskuoneen polulla
kajava lieni kevyesti erinpuhelistet-
tina. Taro O. Kuva: M. Hautio N → S

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI HAUTAUSMAA

27

neg. no. 98088

Lien tarom 1 Kuva: M. Hautio, SSE → NNW

neg. n:o. 98096

Lien tarom 2. Kuva: M. Hautio, SSE → NNW

neg. no 98101

Koekuoppa 240/447,5 Kuva M. Hautio, S→N

neg. no: 98104

Koekuoppa 244/444,7. Likamaata profiilissa.
Kuva: M. Hautio, W→E

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI HAUTAUSMAA

29

neg. no. 98092

Koebuoppa 430/347,5.
Lounaisprofiilissa näkyy
palaneita kiviä ja nokea
Kuva: M. Hautio. NE → SW

neg. n:o. 92103

Koebuoppa 250/452,5
Suurehkoja kiviä huuli-
tutumisboron kerrosta.
Kuva: M. Hautio
E → W

neg. no: 98105

Heisokuva kaivauksella
peittämisen jälkeen.
Kaiv. alue kuvan kes-
kellä, osin polulla osin
polun varjonnalla puo-
lolla. Kuva: M. Hautio
N → S

neg. no: 98075

Yleiskuva kockuop. alueesta. Alue alkaa vas.
näkyvästä koulurakennuksesta ja jatkuu
tien oikealla puolella sillan yli vielä
n. 150 m:n matkan. Kuva M. Hautio SW → NE

neg. no: 98074

Kockuoppa 125/205. S → N

neg. n:o 98079

Iskobia in situ Meäddomvarija -
joen pohj. rannan penkalla
Kuva M. Hautio. S → N

neg. n:o 98076

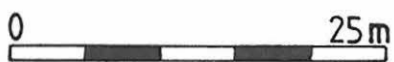

Utsjoki 155 Karigasniemi Polvariniemi I
Kodansija Kansakoulun kivikaut. as.
pika:n välittömässä läheisyydessä.
Kuva M. Hautio. SE → NW

UTSJOKI 46 KARIGASNIEMI TULLI

Minna Hautio 1994

Yleiskartta mk 1:500

Piirt. T. Jäkärä

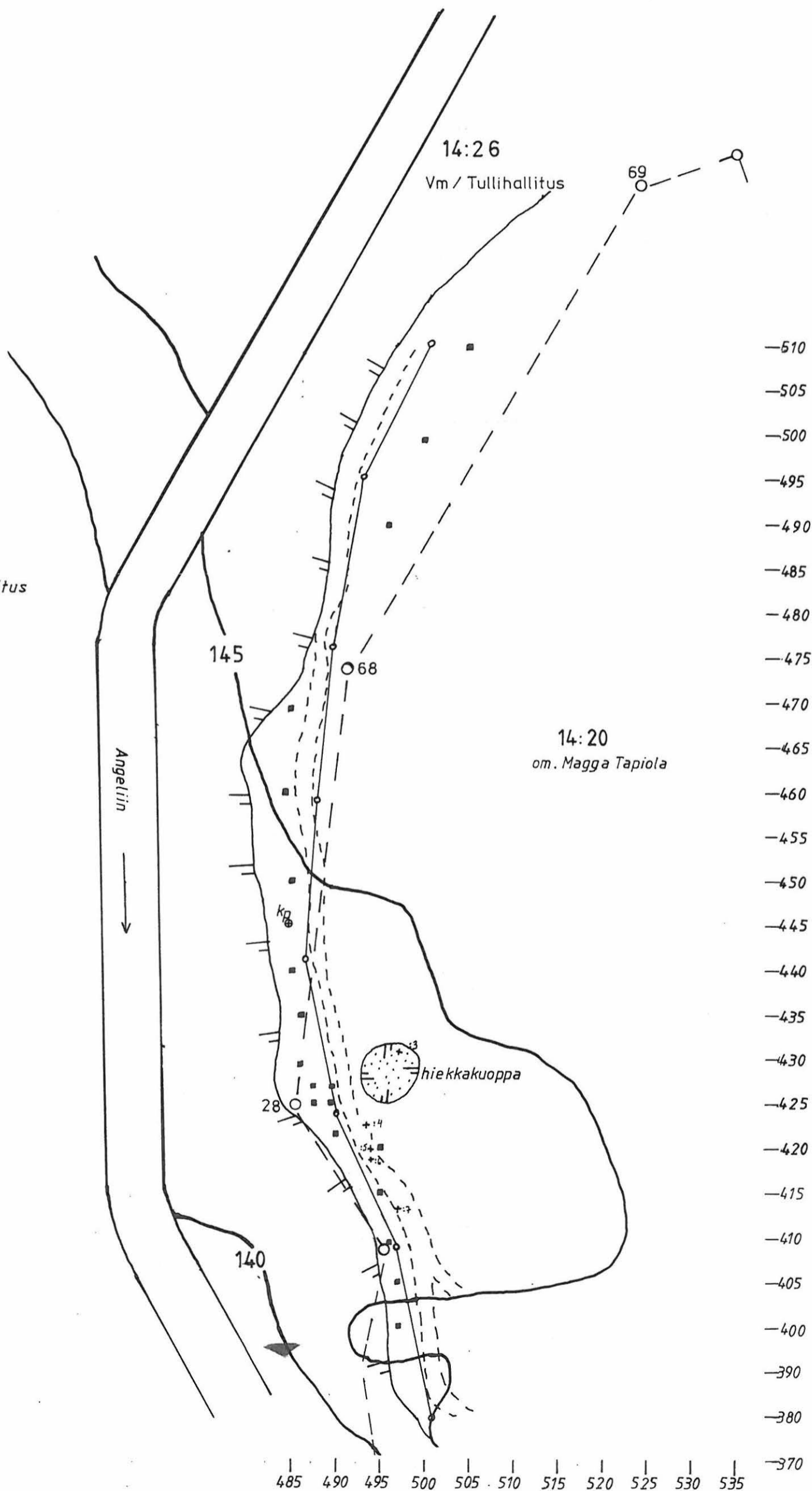
- rajakivi
- Tielaitoksen toimenpidealueen raja
- koe kuoppa
- + kvartsi-iskos
- Tielaitoksen korkeuspisteestä 8807 siirretty korkeuspiste 144,61 mmpy

Karttapohjana käytetty
Tielaitoksen työkarttaa
mk 1: 2000

Vm / Tullihallitus

Angeliin

—510
—505
—500
—495
—490
—485
—480
—475
—470
—465
—460
—455
—450
—445
—440
—435
—430
—425
—420
—415
—410
—405
—400
—390
—380
—370

485 490 495 500 505 510 515 520 525 530 535

UTSJOKI 46 KARIGASNIEMI TULLI

Minna Hautio 1994

Koekuoppien profiilit mk 1:10

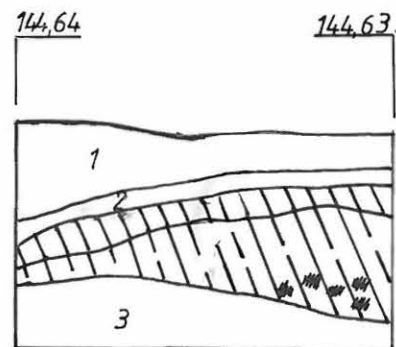
0 20cm

Absoluuttiset korkeudet m mpy

Piirt. T. Jäkärä

440/485

Länsiprofiili

1= turve

2= huuhtoutumiskerros

3= vaalea, rikastunut hiekka

 hiltä

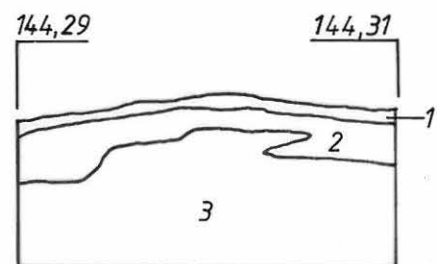
likamaa

heikko likamaa

425/490

Itäprofiili

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI HAUTAUSMAA

Minna Hautio 1994

Yleiskartta mk 1:1000

Piirt. T. Jäkärä

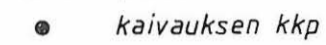
rakennus

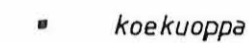
verkkoaita

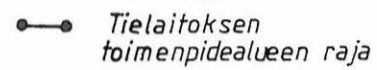
portti

kaivauksen kkp

koekuoppa

Tielaitoksen toimenpidealueen raja

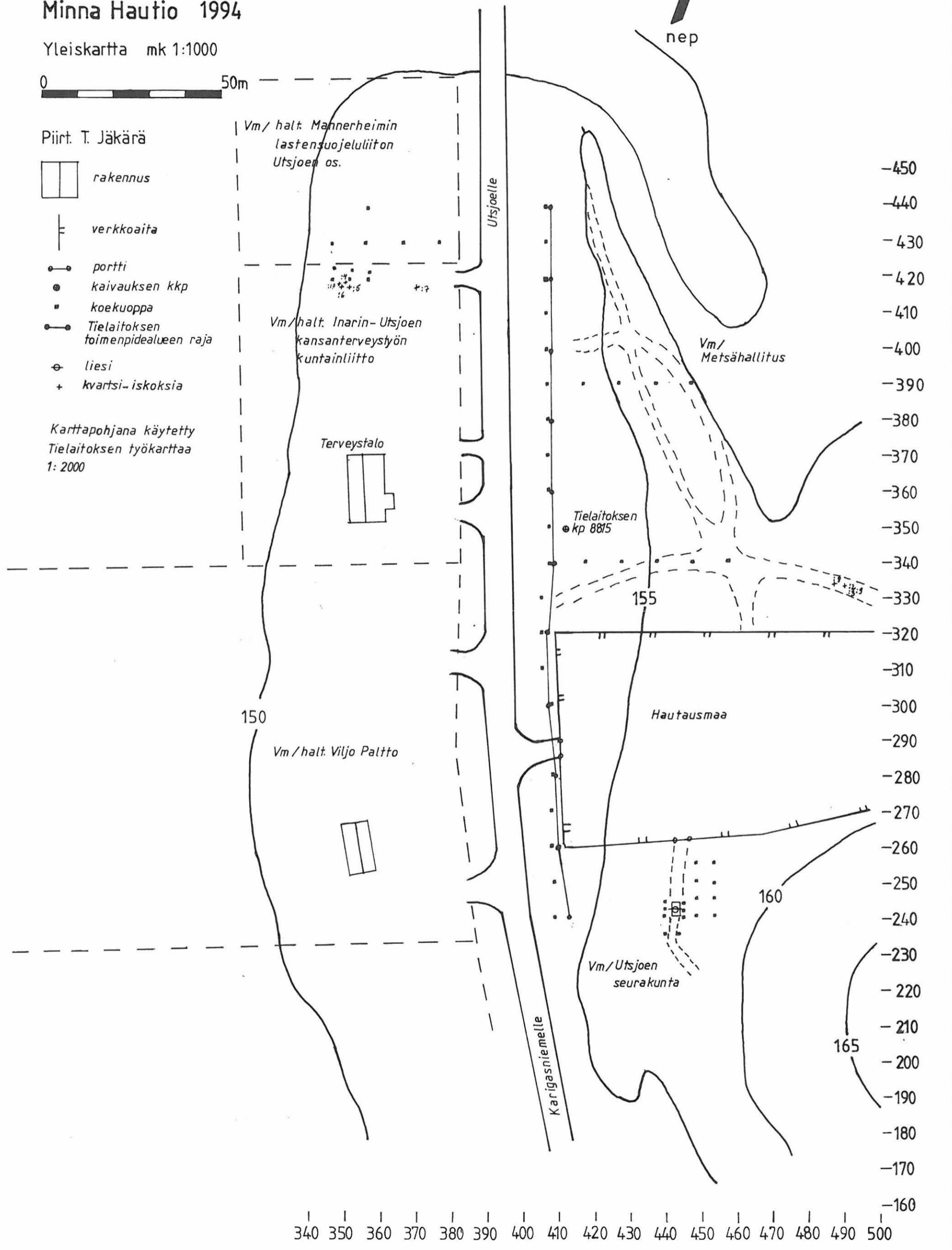

liesi

kvartsi-iskoksia

Karttapohjana käytetty
Tielaitoksen työkarttaa
1:2000

340 350 360 370 380 390 400 410 420 430 440 450 460 470 480 490 500

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI
HAUTAUSMAA
M. Hautio 1994

Tasokartta LIESI TASO 0

0 1 2M

MK 1:25

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.
piirt: T. Jäkärä, puht.piirt: M.Hautio

 vaaleanruskea rikastunut hiekka

 tummanrusk. rikastunut hiekka

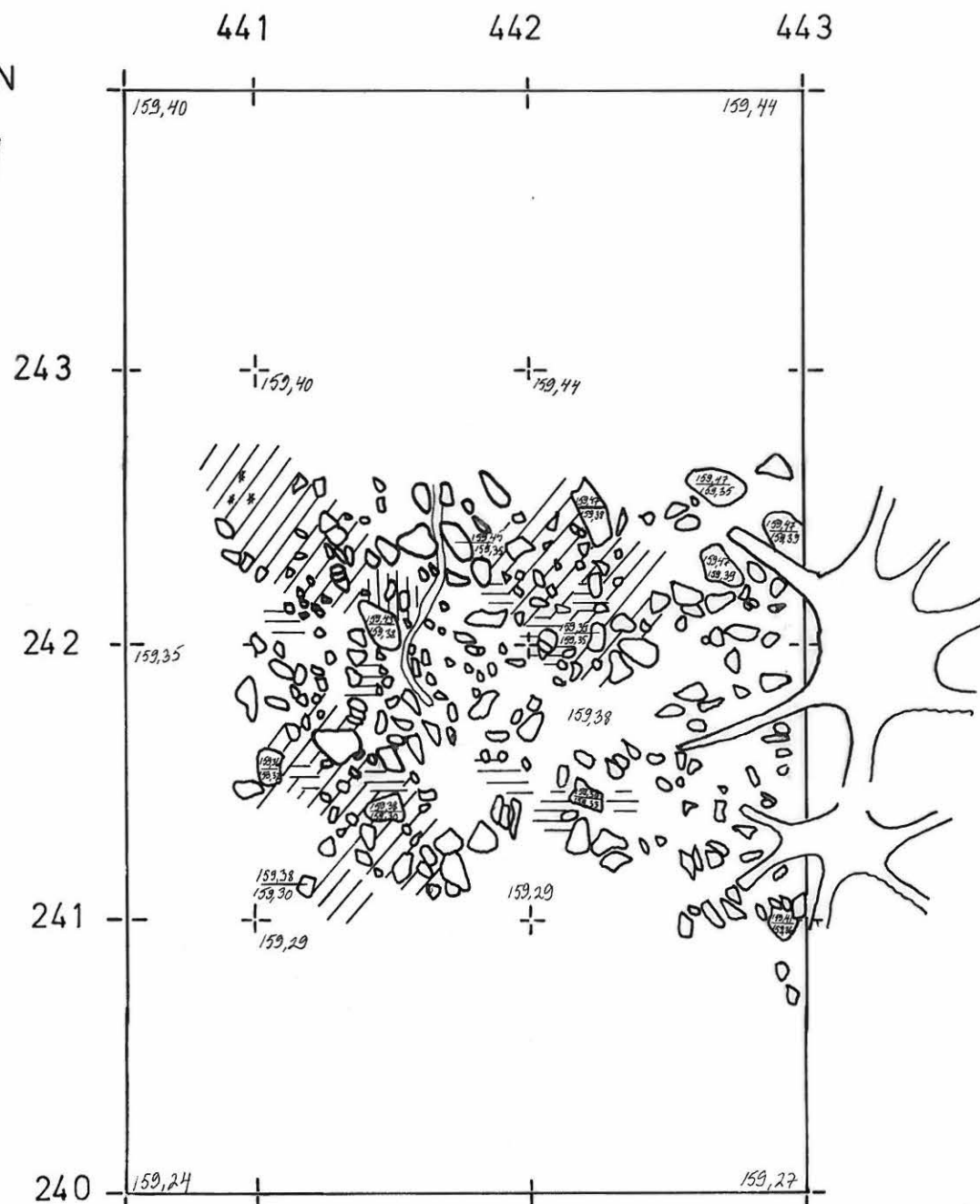
 punainen palanut hiekka

 harmaa huuhtoutunut hiekka

 hiiliä

 palaneita kiviä

 juuri

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI

HAUTAUSMAA

M. Hautio 1994

Tasokartta LIESI TASO 1

MK 1: 25

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.
piirt: T. Jäkärä, puht.piirt: M. Hautio

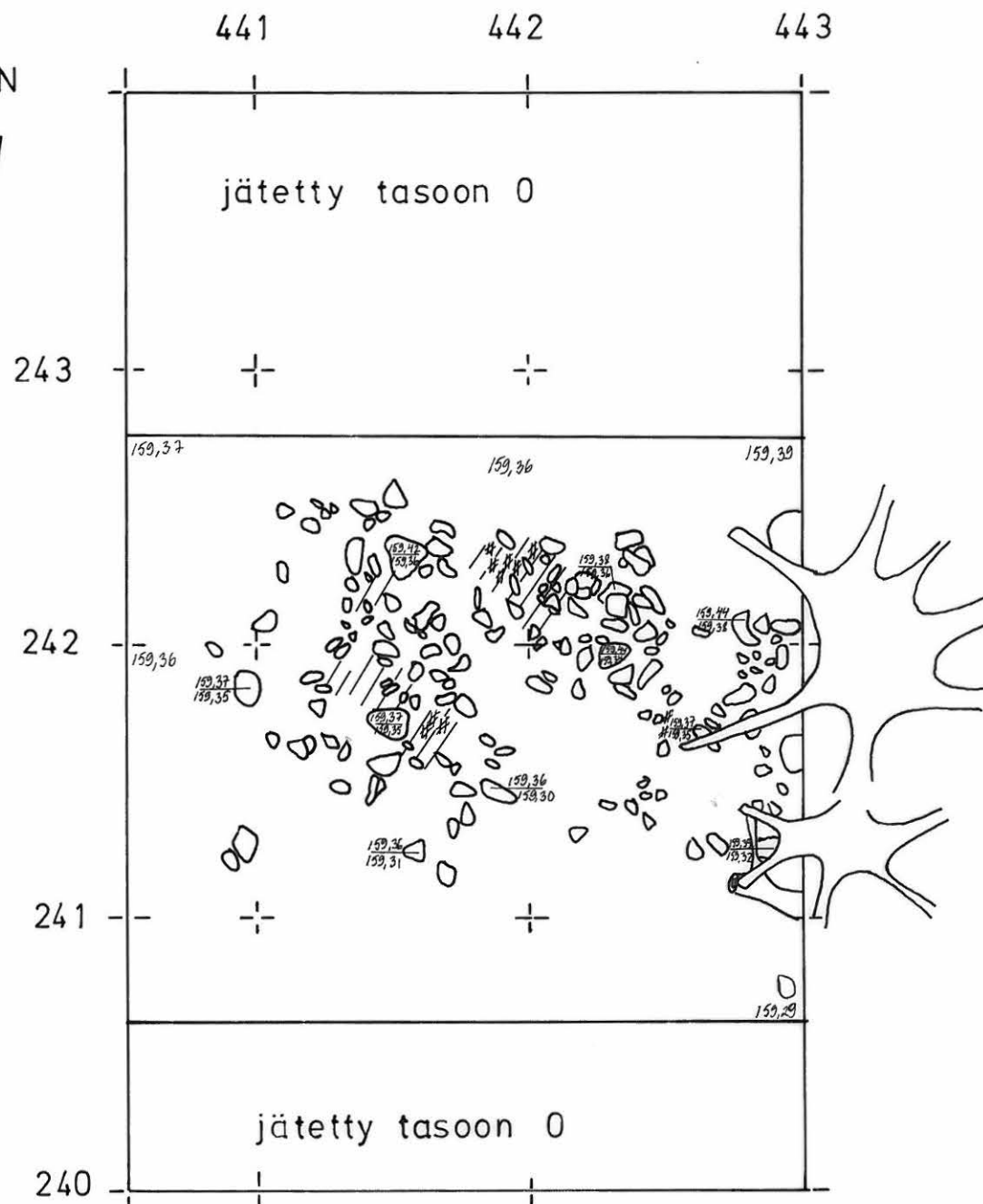
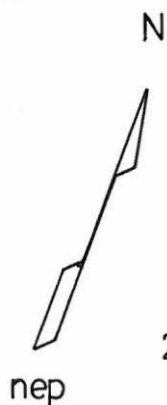
 vaaleanruskea rikastunut hiekka

 tummanruskea rikastunut hiekka

 hiiliä

 palaneita kiviä

 juuria

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI
HAUTAUSMAA
M. Hautio 1994

Tasokartta LIESI TASO 2

MK 1: 25

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.
piirt: T. Jäkärä, puht.piirt: M.Hautio

 vaaleanruskea rikastunut hiekka

 tummanruskea rikastunut hiekka

 hiiliä

 palaneita kiviä

 juuria

243

242

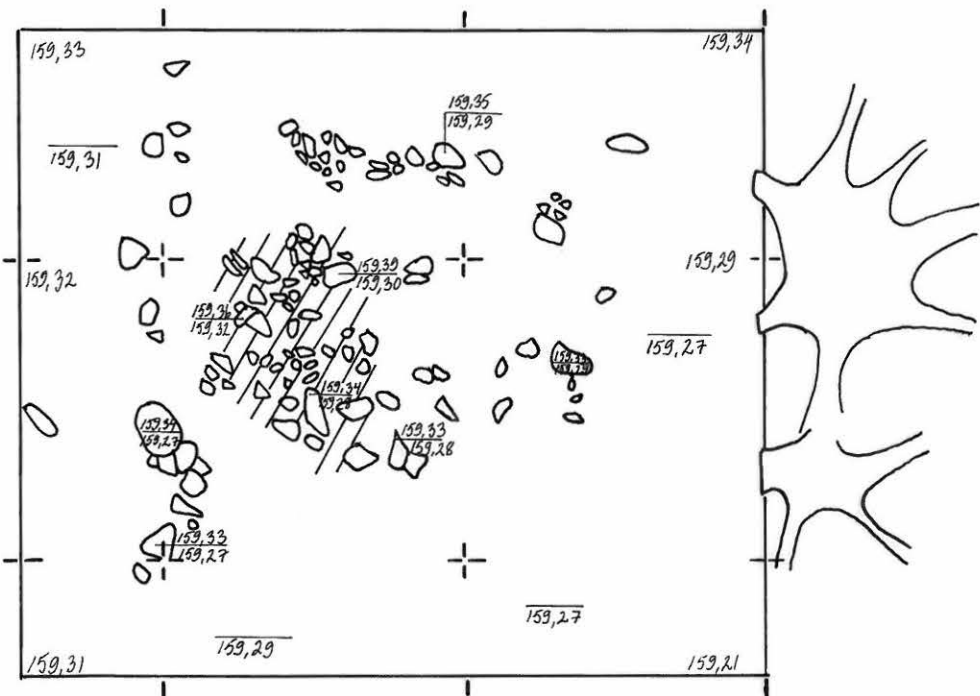
241

240

441

442

443

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI

HAUTAUSMAA

Minna Hautio 1994

Lieden profiili mk 1:25

0 50cm

Absoluuttiset korkeudet m mpy

Piirt. T. Jäkärä

1= turve

2= huuhtoutumiskerros

3= vaalea, rikastunut hiekka

○ kivi

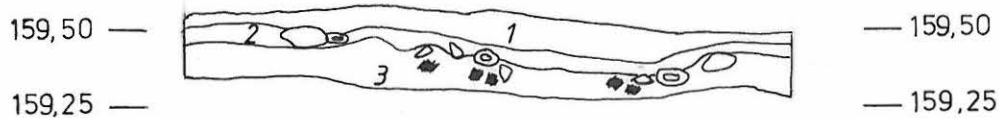
⊙ juuri

■ hiiltä

Koillisprofili

242,75/443

240,50/443

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI HAUTAUSMAA

Minna Hautio 1994

Koekuoppien profiilit mk 1:10

0 20cm

Absoluuttiset korkeudet m. mpy

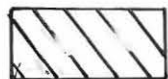
Piirt. T. Jäkärä

1= turve

2= huutoutumiskerros

3= vaalea, rikastunut hiekka

○ kivi

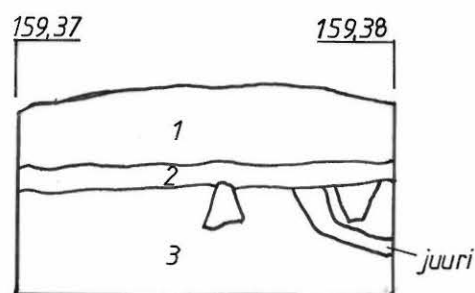
heikko likamaa

nokimaa

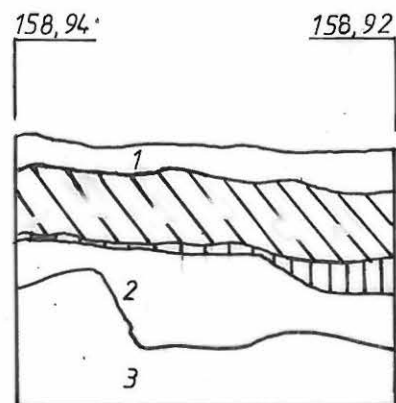
242 / 444,50

Länsiprofiili

240 / 447,50

Pohjoisprofiili

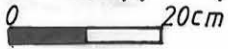

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI HAUTAUSMAA

420/407,50

Minna Hautio 1994

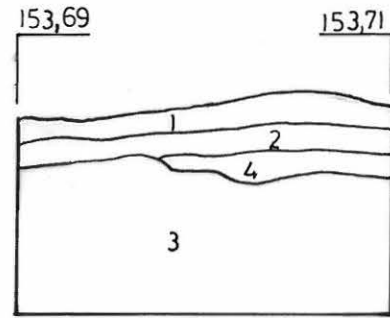
Koekuoppien profiilit mk 1:10

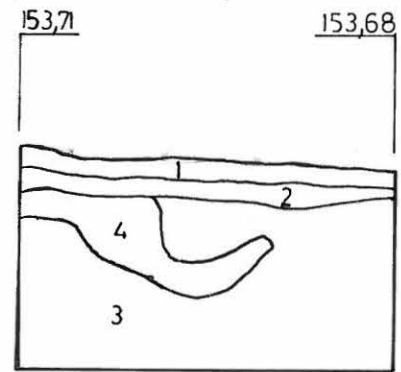
Absoluuttiset korkeudet m mpy

Piirt. T. Jäkärä

Itäprofiili

Eteläprofiili

1= turve

2= huuhtoutumiskerros

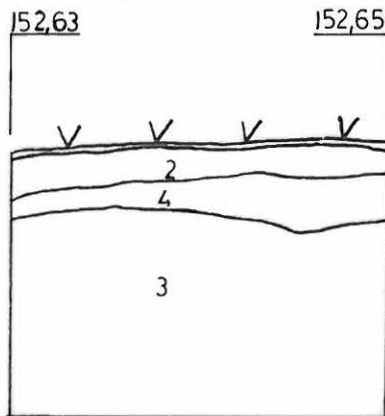
3= vaalea, rikastunut hiekka

4= tumma, rikastunut hiekka

V ohut pintamaa

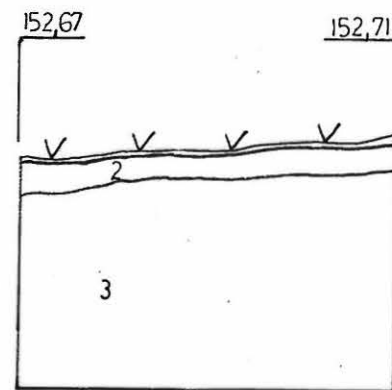
422 / 357,75

Itäprofiili

420/357,50

Itäprofiili

UTSJOKI 47 KARIGASNIEMI

430/347,50

HAUTAUSMAA

Minna Hautio 1994

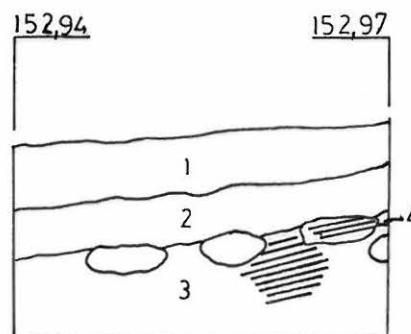
Koekuoppien profiilit mk 1:10

0 20cm

Absoluuttiset korkeudet m mpy

Piirt. T. Jäkärä

Eteläprofiili

1 = turve

2 = huuhtoutumiskerrös

3 = vaalea, rikastunut hiekka

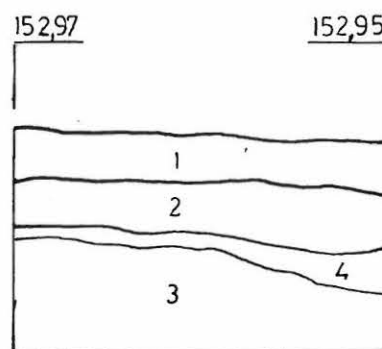
4 = tumma, rikastunut hiekka

○ kivi

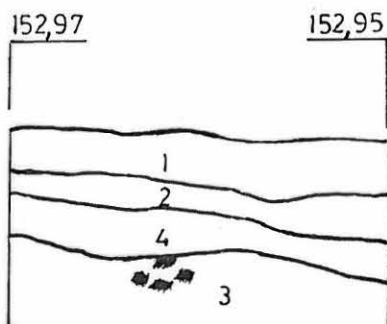
■ hiltä

▨ palanut maa

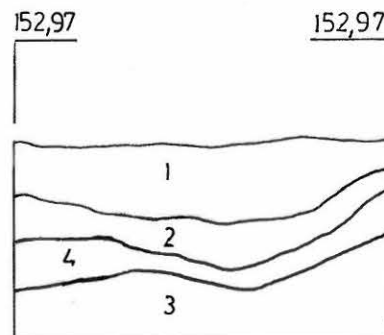
Länsiprofiili

Itäprofiili

Pohjoisprofiili

UTSJOKI 113 KARIGASNIEMI
KANSAKOULU

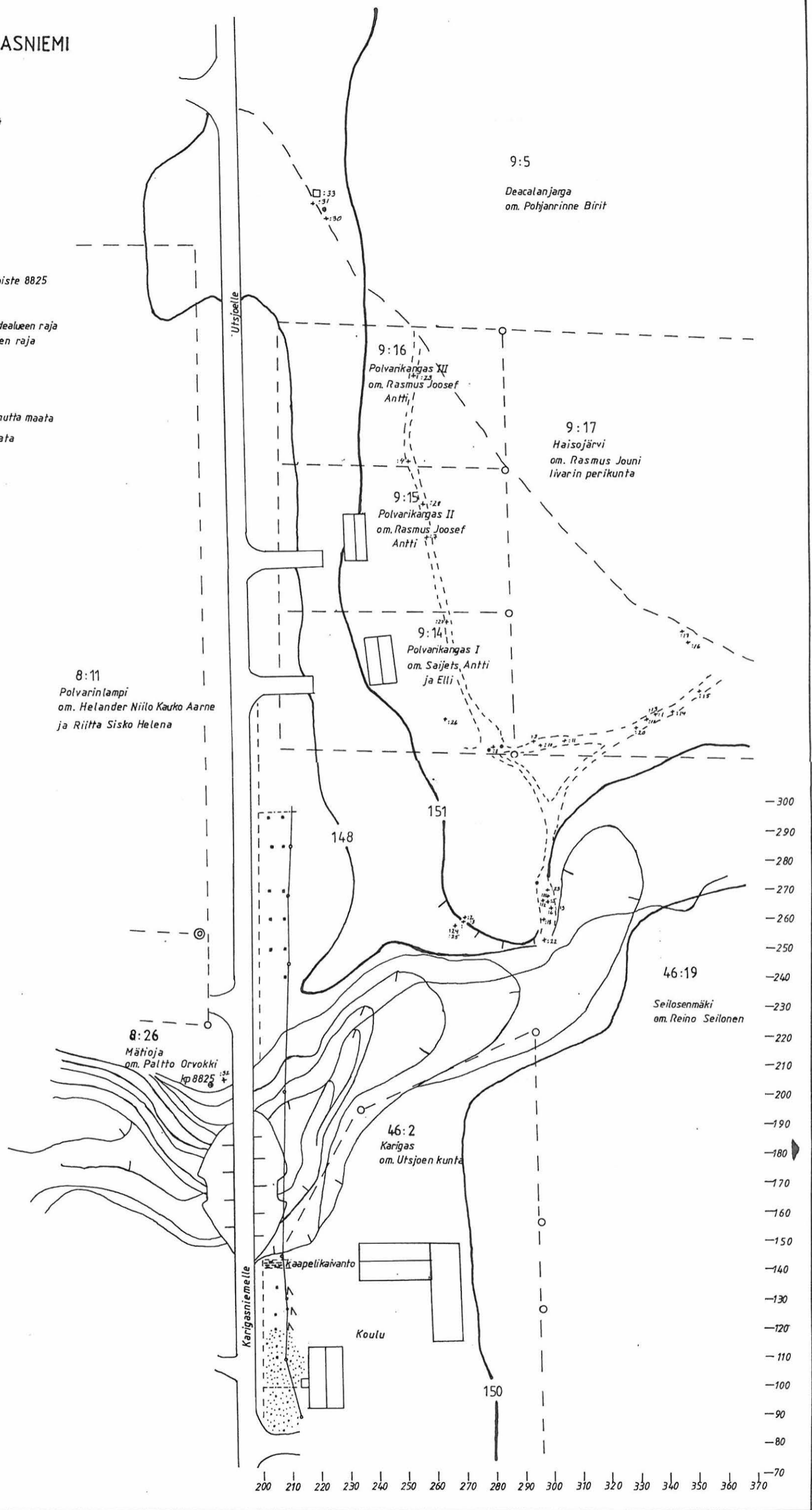
Minna Hautio 1994

Yleiskartta mk 1:1000

Piirt. T.Jäkärä

- rakennus
- Tielaitoksen korkeuspiste 8825
- rajakivi
- Tielaitoksen toimenpidealueen raja
- - - Museoviraston työalueen raja
- koekuoppa
- + kvartsi-iskos
- ⊙ kodanpohja
- palaneita kiviä ja palanutta maata
- palanutta luuta ja maata
- ⋯ täytemaata

UTSJOKI 113. KARIGASNIEMI

KANSAKOULU

Minna Hautio 1994

Koekuoppien profiilit mk 1:10

0 20cm

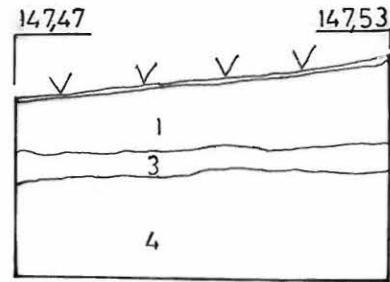
Absoluuttiset korkeudet m mpy

Piirt. T. Jäkärä

Eteläpuoli

125/205

Luoteisprofiili

1 = täytemaa

2 = karike

3 = huuhtoutumiskerros

4 = tumma, rikastunut hiekka

5 = silttinen hiekka

6 = puuroskan- ja karikkeensekainen hiekka

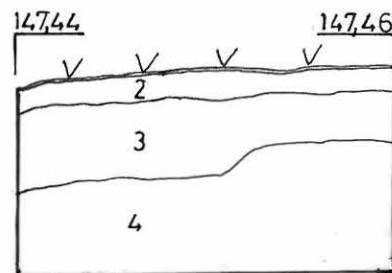
ohut pintamaa

hiiltä

Pohjoispuoli

240/207,50

Luoteisprofiili

250/207,50

Luoteisprofiili

